

תכנית שורשים במוזיאון בית ראשונים: חקר מקורות היסטוריים

אחד במינו - מקורות ראשוניים ותפקידם בסיפור ההיסטורי

כיתות ז-ט

משך הפעילות: שעתיים וחצי

דרישות מקדימות: פריט היסטורי משפחתי לכל תלמיד- תצלום, מכתב, ספר, יומן, חפץ (צילום של חפץ) וכו'.

בתחילת הפעילות, נציג בפני התלמידים תצוגת קבע בחלק אחד של המוזיאון ונבקש מהם לנתח את התצוגה: מה רואים? במה עוסקת התצוגה? אילו תחושות היא מעוררת? מה תפס את מירב תשומת הלב בתצוגה? אילו מרכיבים יש בתצוגה?

לאחר ההתבוננות יתנהל דיון אודות תפקיד האוצר במוזיאון ואילו אמצעים עומדים לרשותו בכדי לספר סיפור היסטורי. נדון בסוגי פריטים היסטוריים – תצלום, חפץ, מפה, מכתב, כתב יד וכו'. במהלך הדיון נתוודע למושג "מקור ראשוני" ומה חשיבותו בעידן הפייק ניוז והאינטרנט.

בהמשך נפתח עבור התלמידים את ארכיון המוזיאון עצמו ונוציא מתוכו פריטים היסטוריים מקוריים משנות ה-20-30. התלמידים יתוודעו למושג הארכיון, מה תפקידו, אילו מקורות ופריטים נשמרים בו ומהו שימור הסטורי.

המשימה: עולם בתוך קופסה

התלמידים יבחרו פריט היסטורי מתוך הארכיון המשפחתי שלהם או מתוך ארכיון המוזיאון (העתקים של תצלום, מכתב, יומן, מפה, ציור) וסביבו יבנו תצוגה אמנותית בתוך קופסה, סביב הסיפור המשפחתי/ההיסטורי. בתצוגה יש לכלול כותרת, טקסט מידע קצר שיופיע ליד הפריט, חומרים גרפיים שיסופקו על ידי המוזיאון ועוד.

בסוף המשימה נציג תערוכה קבוצתית של העולמות בתוך הקופסאות.

גנאלוגיה וחקר שורשים ברשת

כיתות ז-ט

משך הפעילות: שעה וחצי

תחום הגנאלוגיה, חקר המשפחה ואילן היוחסין, הולך ומתפתח בשנים האחרונות. הפלטפורמות המקוונות מאפשרות יותר ויותר גישה למאגרי ידע עצומים מאפשרים חיבור לשורשי המשפחה מזוויות שלא הכרנו. בחלק הזה יתוודעו התלמידים למושגי יסוד בתחום חקר המשפחה ולכוחם של מאגרי הידע בפתרון [תעלומות](#) שלא נפתרו עשרות בשנים.

ארכיונאי המוזיאון יציג בפני התלמידים את מאגרי הידע המקוונים כדוגמת [myheritage](#), ארכיון הסרטים של [סינמטק](#) ירושלים ואתר העיתונות ההסטורית ([JPress](#)) ויסקור בקצרה את תורת שמות המשפחה.

המשימה: איתור והנגשת מידע חדש אודות קרובי משפחה שני דורות ומעלה (סבים וסבתות)

מאין באו? (פרטים על מקום מוצאם עשויים להימצא [ב Jewishgen](#))

מה משמעות שם המשפחה שלכם?

כיצד נראו החיים במקום ממנו הגיעה משפחתכם?

אילו תמונות או סרטים ניתן למצוא במאגרים המקוונים?

האם היתה מוזיקה מקומית ייחודית לאזור?

האם יש כתבות בעיתונות אודותם?

הקשר הרב דורי – תיעוד בעל פה כמקור הסטורי

כיתות ז-ט

משך הפעילות: שעה

מאגרי מידע וארכיונים היסטוריים כוללים בין השאר עדויות אישיות. אותן עדויות נותנות נופך אישי לסיפור ההיסטורי הגדול ומאפשרות חיבור אישי והזדהות עם הסיפור הלאומי.

מטרת הפעילות ליצור חיבור בין התלמיד לבני הגיל השלישי דרך תיעוד סיפור חיים. במהלך הפעילות נלמד כיצד להשתמש בפרקטיקת התיעוד בעל פה ונכיר פרויקטים דומים שעוסקים בתיעוד זכרונות כדוגמת "[רואים את הקולות](#)" ו"[טרסה](#)".

המשימה: תיעוד מצולם של בני הגיל השלישי

התלמידים יבחרו נושא לראיון מצולם ויצלמו את קרוב משפחתם על פי הפרקטיקה שנלמדה. בסוף הפרויקט נכניס את התוצרים לאתר ייעודי ונייצר תערוכה וירטואלית של ראיונות מצולמים.

